

“Wat wij in Nederland met **stikstof** doen is **uniek in de wereld**”

Kort voor de verkiezingen voor de Provinciale Staten, presenteerde Arnout Jaspers zijn boek *De Stikstoffuik*. We spraken met Arnout Jaspers over het boek en het onteigenen van piekbelasters.

Drs. Minou van Dillen
MBA, redacteur De
Landeigenaar

Ronald Plasterk schreef het voorwoord en Caroline van der Plas nam het eerste exemplaar van Jaspers' boek in ontvangst. 'Iedere politiek geïnteresseerde zou dit verstandige boek, dat de absurditeit van het stikstofbeleid met nuttige feiten aantoont, moeten lezen', adviseert Plasterk.

Arnout Jaspers is wetenschapsjournalist en natuurkundige. Hij schrijft al jaren over astronomie, fysica en klimaat en legt in zijn boek het hele stikstofverhaal in heldere en zeer goed leesbare taal uit. "Toen ik aan het stikstofdossier begon dacht ik, net zoals nog steeds veel mensen doen, dat het stikstofbeleid rechtstreeks voortvloeit uit wetenschappelijke bevindingen. Zoals bijvoor-

Arnout Jaspers: "De Kritische Depositiewaarde is als enige maatstaf echter niet geschikt om het natuurbehoud te beoordelen."

beeld het bewezen feit dat de aarde opwarmt", zegt Jaspers. "Maar het viel mij op dat wat wij in Nederland met het stikstofprobleem doen volstrekt uniek is in de wereld."

Geen wetenschappelijke basis

Bij het bestuderen van dit complexe onderwerp constateerde Jaspers dat de stikstofuitstoot sinds de jaren negentig al met tweederde is afgenomen. "Dus het is niet zo dat we het probleem al decennia voor ons uitgeschoven hebben en nu met de gebakken peren zitten", licht Jaspers toe. Maar het huidige zwaar bestreden stikstofbeleid zet in op nog een keer een halvering van de stikstofuitstoot in heel korte tijd. Daarnaast moet in 2030 of 2035 in 74 procent van de Natura 2000-gebieden de stikstofdepositie onder de Kritische Depositie Waarde (KDW) vallen. "Er is geen wetenschappelijke basis voor dit tijdsplan en dit percentage", constateert Jaspers.

Kritiekloze Depositie Waarde

In zijn boek vraagt Jaspers zich af wat voor crisis we nou eigenlijk hebben. De natuur in Nederland doet het best goed. Nederland heeft geen soorten die, als ze hier verdwijnen door te veel stikstof, zullen uitsterven. De problemen zijn ontstaan omdat Nederland eigen Kritische Depositiewaarden (KDW's) voor stikstof als enige maatstaf gebruikt voor de Europese eis dat Natura 2000-gebieden in goede staat gehouden moeten

worden. Nederland is het enige land in Europa dat dit zo doet. De KDW is als enige maatstaf echter niet geschikt om het natuurbehoud te beoordelen, stelt Jaspers.

Desalniettemin zit Nederland daardoor nu in een stikstoflockdown en kan er niet gebouwd worden, rijden we honderd kilometer per uur en zijn de boeren boos.

AERIUS niet geschikt

Omdat er op 74 procent van de Natura 2000-gebieden meer stikstof terecht komt dan volgens de KDW mag, is er geen ruimte meer voor nieuwe activiteiten die extra stikstof op deze gebieden laat neerslaan. Als een boer, bouw- of evenementenorganisator een vergunning nodig heeft, wordt deze getoetst op stikstof. Dat gebeurt met het 'almachtige' model AERIUS dat volgens experts, zo schrijft Jaspers, in de vergunningverlening niet te rechtvaardigen is. Het komt er in de woorden van Jaspers op neer dat het met dit model principieel onmogelijk is om in te zoomen op de stikstofdepositie van individuele uitstoters, terwijl de vergunningverlening doet alsof dat wel kan. AERIUS is redelijk geschikt om stikstofuitstoot en -depositie op grote schaal te monitoren en simuleren, vertelt Jaspers. Het model is echter ongeschikt om op detailniveau juiste uitspraken te doen. Dat betekent dat vergunningen onterecht geweigerd of toegekend kunnen worden en dat is niet rechtvaardig. De ondergrens waarbij de uit-

komsten van het model reële betekenis beginnen te krijgen ligt honderden malen hoger dan de huidige grenswaarde van 0,07 gram per hectare per jaar.

In Duitsland wordt mede daardoor een grenswaarde van 300 gram per hectare per jaar gehanteerd waarboven een vergunning moet worden aangevraagd. Jaspers schrijft in zijn boek dat het voor een modaal boerenbedrijf bij een Natura 2000-gebied onmogelijk is om onder de 0,07 gram te blijven, terwijl 300 gram een hoeveelheid is waar het makkelijk aan voldoet.

Onteigening

"Het computermodel AERIUS kan niet op individueel niveau betrouwbaar vaststellen hoeveel stikstofdepositie een bedrijf in een natuurgebied veroorzaakt", constateert Jaspers. "Het is zonder precedent dat de optie op tafel ligt -en dat is officieel kabinetsbeleid- dat een computerprogramma gaat aanwijzen welke boer een piekbelaster is, zodat deze desnoods

"Ik dacht (...) dat het stikstofbeleid rechtstreeks voortvloeit uit wetenschappelijke bevindingen"

onteigend kan worden. Enerzijds zal AERIUS onterecht een aantal piekbelasters aanwijzen en anderzijds zal het een aantal bedrijven die wel een grote depositie veroorzaken, missen."

In zijn boek geeft Jaspers aan dat het RIVM schat dat de statistische onzekerheidsmarge op detailniveau maar liefst 70 procent bedraagt. Dat betekent dat er heel wat missers in kunnen zitten. Eenmaal op die lijst zal een bedrijf gemengd worden in de juridische procedures, of dit nou een daadwerkelijke -door metingen aangetoonde- piekbelaster is of niet.

Op de klompen

De grote overwinning van BoerBurgerBeweging bij de provinciale verkiezingen is onderzocht door Ipsos. 'Onvrede over het stikstofbeleid' was na 'onbekwaamheid van ministers' de belangrijkste reden om op BBB te stemmen. Het lijkt erop te wijzen dat burgers de absurditeit van het stikstofbeleid op hun klompen aanvoelen en niet langer accepteren dat woningen niet gebouwd en evenementen afgelast worden. Dat de boeren deze absurditeit niet meer pikken was al bekend. Met het makkelijk leesbare boek van Arnout Jaspers wordt duidelijk waarom dat terecht is.